

جامعه‌ی مدنی
و دگرگونی‌های سیاسی جهان عرب

مؤلف:

علی پرندین

www.ketab.ir

انتشارات شلاک

تهران - زمستان ۱۴۰۰

- سرشناسه : پرندين، على، ۱۳۵۸ -
- عنوان و نام پديدآور : جامعه‌ی مدنی و دگرگونی‌های سیاسی جهان
عرب/مؤلف علی پرندين.
- مشخصات نشر : تهران : انتشارات شلاک، ۱۴۰۰.
- مشخصات ظاهري : ۱۳۲ص.
- شابک : 978-600-257-319-3
- وضعیت فهرست نویسی : فیا
- یادداشت : کتابنامه.
- موضوع : جامعه مدنی -- کشورهای عربی
Civil society -- Arab countries
تحولات اجتماعی -- کشورهای عربی
Social change -- Arab countries
- رده بندی کنگره : ۵۹۹JC
- رده بندی دیویی : ۳۲۱/۸۰۹۱۷۴
- شماره کتابشناسی ملی : ۸۷۰۳۵۰۰
- اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیا

انتشارات شلاک

**جامعه مدنی و
دگرگونی‌های سیاسی جهان عرب**

ناشر	✖	انتشارات شلاک
مؤلف	✖	علی پرندین
چاپ اول	✖	زمستان ۱۴۰۰
شمارگان	✖	۱۰۰۰ جلد
قیمت	✖	۴۸۰۰۰ تومان
شابک	✖	۹۷۸ - ۶۰۰ - ۲۵۷ - ۳۱۹ - ۳

تهران جمالزاده جنوبی خ دیلمان پ ۱۴ واحد ۱

تلفن ۶۶۵۹۲۳۵۷ و ۰۹۱۲۲۲۵۱۲۶۸

[www. Shelakbook.ir](http://www.Shelakbook.ir)

pubshelak@yahoo.com

فهرست مطالب

مقدمه ----- ۷

فصل اول: جامعه مدنی و حل و فصل مسالمت آمیز اختلافات ۱۱

جامعه مدنی ----- ۱۱

تلقی ها از جامعه مدنی ----- ۱۳

قدرت یکپارچه اخلاق سیاسی ----- ۲۰

حل و فصل مسالمت آمیز اختلافات ----- ۲۸

مفهوم حل و فصل مسالمت آمیز اختلافات ----- ۴۰

فصل دوم: تغییرات سیاسی در جهان عرب؛ از گذار

مسالمت آمیز تا دگرگونی انقلابی ----- ۴۵

گفتمان پسا اسلامی در مصر و تونس ----- ۴۵

بررسی مفهومی اسلام سیاسی ----- ۴۶

بی قراری گفتمان اسلام سیاسی ----- ۴۹

پسا اسلام سیاسی در تحلیل گفتمانی قرضاوی و غنوشی ----- ۵۲

۶ ♦ جامعه مدنی و دگرگونی‌های سیاسی جهان عرب -----

- ۵۵ - اخوان المسلمین و النهضه در تحلیلی گفتمانی پسا اسلام سیاسی
۵۶ - تحولات لیبی -----
۵۸ - سابقه شکل‌گیری دکترین مسئولیت حمایت -----
۷۳ - شکل‌گیری جامعه مدنی لیبی پس از قذافی -----
۷۵ - بحران سوریه -----
۷۹ - وضعیت استراتژیک یمن -----
۸۲ - وضعیت اجتماعی و سیاسی یمن در امور داخلی -----
۸۹ - تحولات ناشی از ایجاد اندیشه سیاسی در یمن -----
۹۵ - سیاست و عملکرد در عراق -----
۹۷ - مسئله ۱۱ سپتامبر -----

فصل سوم: جامعه مدنی و تغییرات سیاسی در جهان عرب ۹۷

- ۹۹ - زمینه‌ها و عوامل تحولات در جهان عرب در سال ۲۰۱۱ -----
۹۹ - ۱- استبداد ستیزی -----
۱۰۰ - ۱- ۱ عدم برگزاری انتخابات آزاد -----
۱۰۵ - ۲- ۱ وضعیت رسانه گروهی -----
۱۰۶ - ۳- ۱ وضعیت احزاب -----
۱۰۹ - ۲- استقلال خواهی -----
۱۱۳ - ۳- عدالت طلبی -----
۱۱۷ - ۴- مخالفت با رژیم صهیونیستی -----
۱۲۰ - ۵- مقابله با اسلام‌ستیزی حاکمان -----
۱۲۵ - نتیجه گیری -----
۱۲۷ - منابع -----

مقدمه

توفان‌های سیاسی و قیام‌ها و انقلاب‌های مردمی، جهان عرب را از شمال آفریقا تا منطقه خلیج فارس فراگرفته و رژیم‌های پلیسی و دیکتاتور، یکی پس از دیگری فرو ریخته و ادامه حیات رژیم‌های باقی‌مانده را سخت‌تر و آوار کرده است. بی‌تردید خاورمیانه در معرض دگرگونی‌های ژرف قرار گرفته و ناظران سیاسی از پیوستگی و وحدت امت عرب در این موج تحول‌خواهی بی‌نظیر، شگفت‌زده شدند، زیرا گمان و باور همه تحلیل‌گران اجتماعی و سیاسی تا پیش از روشن شدن اولین شراره انقلاب‌های مردمی در تونس، بر این بود که جهان عرب از قرارداد سایکس پیکو، پس از فروپاشی امپراتوری عثمانی بدین سو، به مناطق تجزیه‌شده در همه سطوح جغرافیایی و سیاسی و اجتماعی تبدیل شده و پدیده‌ای تحت عنوان وحدت زبان و فرهنگ و میراث تاریخی از قاموس ملل منطقه پاک شده است، اما این ارزیابی کلاسیک در برابر امواج خروشان قیام‌ها و انقلاب‌های مردمی، آن هم در مدتی کمتر از یک فصل، به کلی فروپاشیده و کارشناسان علوم اجتماعی و سیاسی از ارائه توصیف جامعه‌شناختی دقیق و غیرمتناقض از این پدیده ناشناخته عاجز مانده‌اند. این سردرگمی نظری فقط در محیط‌های آکادمیک منطقه خلاصه نمی‌شود.